

Leerproblemen praktisch en snel aanpakken met de training 'Ik leer anders'.

Iedereen gebruikt hetzelfde informatieproces:

1. opnemen
2. verwerken
3. opslaan/onthouden
4. gebruiken

Per persoon verschilt wel de voorkeur van het opnemen, verwerken en onthouden van de informatie (informatiesysteem):

1. horen (auditief)
2. voelen (kinetisch)
3. denken (auditief digitaal)
4. zien (visueel = beelddenken)

Denk aan het woord **stoel**. Wat zie je?
Zie je de letters S-T-O-E-L (auditief digitaal)
of zie je een plaatje van een stoel? (visueel).
Zie je een plaatje? Lees dan vooral verder!

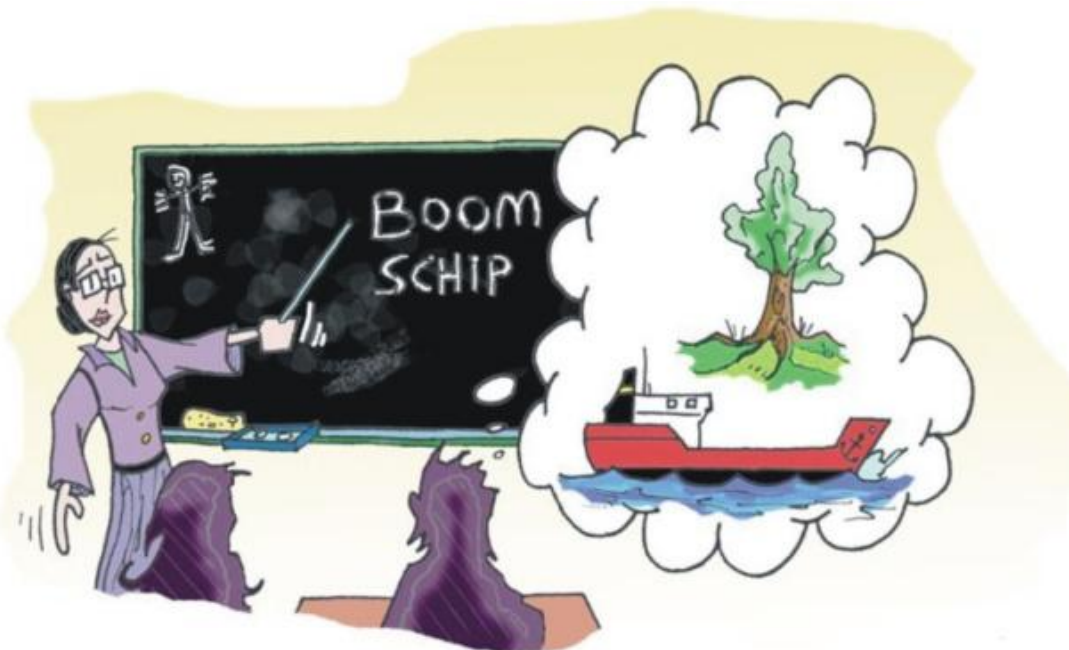

'Ik leer in beelden, jij onderwijst in woorden'

Het onderwijs sluit niet aan bij alle denkwijzen. Logisch, want de meerderheid van de mensen ($\pm 95\%$) leert auditief digitaal (via het gehoor). Slechts een kleine groep leert visueel. Tijdens de training 'Ik leer anders' leer je zelf de lesstof te vertalen naar woordbeelden zodat het wel binnen JOUW informatiesysteem past. Deze techniek leer je zelf toepassen binnen vier sessies!

Vervolgens krijgt de informatie een vaste plek in het hoofd. Hiermee krijgt je grip op het opslaan, verwerken en onthouden van de aangeboden leerstof en kan je bij toetsing de informatie makkelijk terug vinden in je geheugen. Dit geeft ook rust in je hoofd.

Denk je bij jezelf dit is te mooi om waar te zijn, lees dan de [ervaringen](#) van ouders en kinderen in de praktijk bij Agnes Oosterveen.

De ontwikkeling van een beelddenker

Baby / kleuter

- Gaat niet of erg laat beginnen met praten en vaak gebroken;
- Het gericht luisteren blijft achter bij het ontdekkend zien;
- Kunnen een slechte articulatie hebben door een late of zwakke motorische ontwikkeling;
- Kunnen alles gelijktijdig zien en horen, maar niet gericht luisteren en zeggen wat er een beetje op lijkt;
- Ze kunnen alleen begrijpen wat er wordt gezegd als er een direct verband bestaat tussen wat men ziet en wat ze horen;
- Ze hebben vaak en veel driftbuien, huilpartijen en paniecreacties;
- Een kleine beelddenker valt vaker en botst veel tegen objecten.

Basisschoolkind

- Heeft moeite met ruimtelijke oriëntatie;
- Afspraken en regels zijn moeilijk te volgen en te begrijpen;
- De emoties kan een beelddenker moeilijk onder woorden brengen;
- Ze hebben een vertraagde reactie op aanwijzingen en opdrachten, kunnen dromerig overkomen;
- Veelal een heel groot doorzettingsvermogen;
- Ze hebben moeite met automatiseren en een overmaat aan specifieke spellingfouten;
- Een beelddenkend schoolkind vat wat er gezegd wordt letterlijk op, trekt zich standjes van anderen persoonlijk aan;
- Late ontwikkeling van de fijne motoriek, praten saai met "dinges, die en dat";
- Hebben vaak een kinderlijk gedrag.

Kind op het voortgezet onderwijs

- Het inzicht ontstaat per toverslag;
- hebben snel het gevoel klaar te zijn als ze nog maar net begonnen zijn;
- manier van werken is vaak rafelig en kijken niet om;
- hebben een te kort aan zelfdiscipline en overschatten hun geleverde prestatie;
- zijn ziende blind en horende doof, maar toch niet dom;
- Hebben moeite met woordjes leren en rijtjes, kunnen zich moeilijk concentreren op een tekst;
- Ze hebben een wisselend prestatiepatroon.

Volwassen

- Is vaak een harde, doorzettende werker;
- hij staat open voor nieuwe gezichtspunten, is vindingrijk op organisatorisch en diagnostisch terrein;
- Heeft moeite zich aan de regels te houden;
- Heeft (te) grote fantasieën;
- Zoekt naar compromissen, vrede houden of vrede sluiten;
- Is emotioneel verhoogd kwetsbaar.

Theorie beelddenken

Hersenhelften

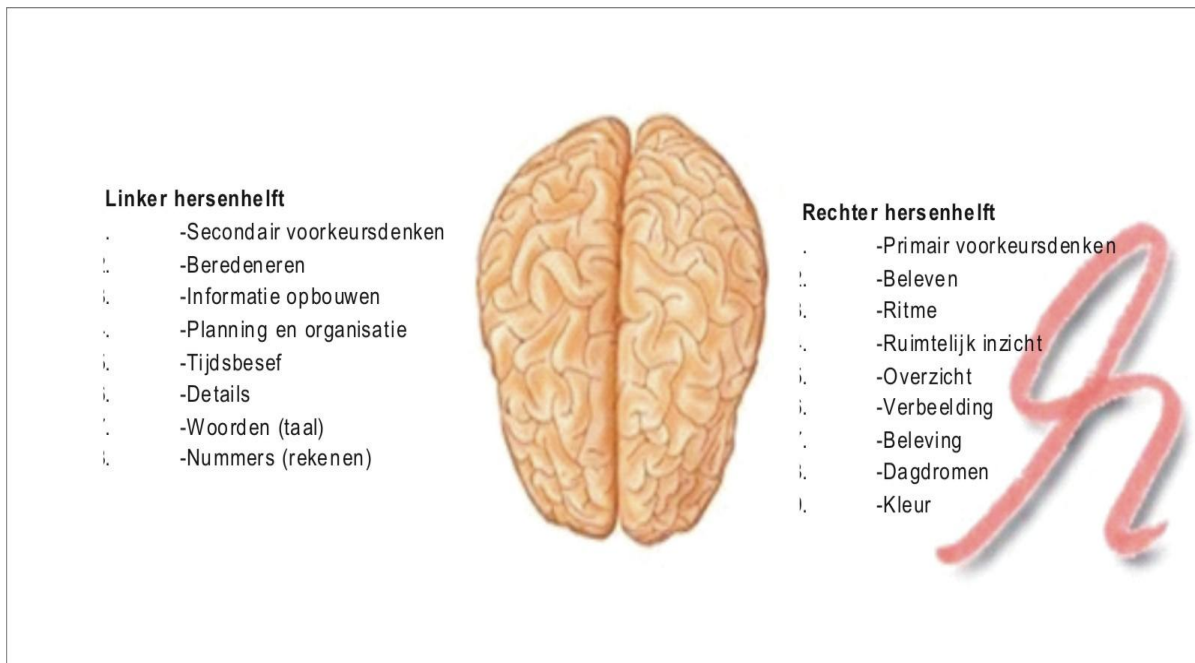
Kinderen worden geboren met een **dominante rechter hersenhelft**. Zij maken geen gebruik van taal. Door het bewegen van de armen en benen verkennen zij de ruimte om zich heen. Met klanken (hulpen) maken zij duidelijk dat ze iets willen. Alles is gericht op het direct vervullen van een behoefte.

= **PRIMAIR DENKPROCES**.

Dan leert een kind praten en in woorden denken. Dit omslagpunt ligt rond het derde/vierde levensjaar. Taal gaat overheersen en het kind gaat de wereld 'beredeneren'.

= **SECONDAIR DENKPROCES**.

Een kleine groep mensen (ca.5%) blijft in beelden denken (primair denkproces). De rechter hersenhelft blijft dominant. De linker hersenhelft kan een achterstand gaan vertonen. Dit hoeft niet. Hoogbegaafde mensen denken in beelden en zijn ook goed in taal en rekenen. Als de linker hersenhelft wel minder wordt ontwikkeld, kan dit leerproblemen veroorzaken.

Beelddenken is een gave

Op latere leeftijd zie je de groep beelddenkers terug in creatieve beroepen: architecten, ontwerpers, aannemers, tekstschrijvers, reclame, kunstenaars, muzikanten, cabaretiërs, ICT-ers, enz.

Gebruik je gave om eventuele gebreken aan de linker hersenhelft te compenseren! Zo voorkom je leerproblemen.

Ritme Beelddenkers hebben vaak gevoel voor muziek. Het herkennen van klanken en ritmegevoel zit in de rechter hersenhelft. Hiermee kun je fonetisch leren op klank (alfabet-lied).

Ruimtelijk inzicht Driedimensionaal kijken is moeilijk voor te stellen als je geen beelddenker bent. Je kunt een object van verschillende kanten bekijken zonder uit je stoel te komen. Dit betekent ook dat je oplossingen ziet voor problemen die andere niet kunnen bedenken of zelfs kunnen begrijpen.

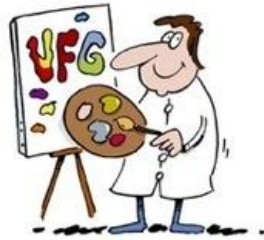
Denken vanuit totaalbeeld Een beeld is een vast gegeven (als een foto). Door het in stukjes te hakken wordt het beeld juist onduidelijker. Een beelddenker kan dus ineens een oplossing voor zich zien, zonder dat hij kan verklaren hoe hij daar toe is gekomen. In de klas is dit soms een probleem omdat alles moet worden onderbouwd. Op het werk begrijpen collega's vaak niet wat je bedoelt. "Zie je het al voor je?" "Huh, nee."

Verbeelding Buiten de kaders kunnen denken. Zeer creatief. Ook gebruik maken van leuke originele woordspelingen.

Beleving De wereld niet beredeneren maar beleven!

Geweldige fantasie Dagdromen. In deze fantasiewereld kan alles. Er bestaan geen vaste regels. Vraag daarom bij onbegrijpelijk gedrag wat er in het hoofd om gaat. Dit verklaart vaak een hoop.

Kleur Tekenen, schilderen, ontwerpen. Uitstekend schaduwen kunnen plaatsen, kleuren mengen.

Beelddenken is een gave, dit betekent dat je primair denkt met je rechter hersenhelft. Helaas heeft een dominante rechter hersenhelft vaak een zwakkere linker hersenhelft als gevolg. Misschien heb je moeite met leren, last van impulsief gedrag, weinig tijdsbesef, dyslexie enz.

In onze maatschappij hechten we veel waarde aan zaken als taal, geduld, op tijd komen enz. Je kan veel compenseren met je sterke rechter hersenhelft, maar moet ook accepteren dat je nu eenmaal anders denkt en reageert! Enne.... wie bepaalt de norm?

Mogelijke gevolgen van zwakke linker hersenhelft (dit verschilt per beelddenker):

1. ● **Woorden (taal); mogelijk dyslexie**
2. ● **Nummers, probleem met rekenen; mogelijk dyscalculie**
3. ● **Slechte planning en weinig tijdsbesef**
4. ● **Denken vanuit totaalbeeld**
5. ● **Details over het hoofd zien**
6. ● **Primair voorkeursdenken**

Woorden (taal); mogelijk dyslexie

Beelddenkers zien letters als losse plaatjes. Volgens kleine kinderen: "De letters zijn bijna allemaal hetzelfde want b = d = p = q". Klanken worden daarom niet op juiste wijze aan deze plaatjes gekoppeld.

Als beelddenkers lezen, slaan ze vaak de woorden zonder beeld over: de, het, dat, hulpwerkwoorden enz. Als ze stil lezen, kunnen ze dus heel snel lezen.

Moeite met taal? Na de training 'Ik leer anders' kan je bijna altijd direct sneller hardop lezen (1 of 2 AVI-niveaus) en woorden (dictee) leer je onthouden via woordbeelden.

Nummers, probleem met rekenen; mogelijk dyscalculie

Cijfers zijn abstract, dat maakt rekenen moeilijk. Of beelddenkers blinken juist uit in rekenen, doordat ze het zien als puzzelen!

Veel beelddenkers leren fonetisch (op klank). Vijfentwintig, je hoort eerst de vijf en dan pas de twee. Toch schrijf je 2-5. Vaak schrijven ze eerst de vijf en dan de twee ervoor. Of op jonge leeftijd: 5-2. Cijfers staan bij beelddenkers vaak niet achter elkaar, het zijn losse plaatjes. 28 klinkt hoger dan 30 (30 is een drie met een nul, drie dus).

Leren rekenen gaat makkelijker met behulp van het cijferveld (totaalbeeld). Tafels kan je visueel opslaan met deze leer methode. Vermenigvuldigen, delen, optellen of aftrekken, leg ik uit in een uur.

Slechte planning en weinig tijdsbesef

Beelddenkers staan bekend om chaos! Werken met visuele planborden, taken afbakenen en de dagindeling helder houden kan de nodige rust opleveren.

Bij beelddenkers draait de interne klok vaak te snel. Daarom worden er onmogelijk veel zaken op een dag gepland. Of worden taken tegelijkertijd uitgevoerd. Dit kan zeer uitputtend zijn. Voor kleine kinderen kan je de tijd visueel maken met bijvoorbeeld een grip-op-de-tijd-horloge. Tijdens de training 'Ik leer anders' leer je klokkijken.

Details over het hoofd zien

Een beelddenker ziet het totaal en heeft weinig oog voor details. maak daarom gebruik van computers, spelling-check, controle door derden enz.

Primair voorkeursdenken

Direct behoefte willen vervullen, heeft impulsief gedrag als gevolg. Daarom is het moeilijk om geduld op te brengen. Soms helpt het om in te spelen op het gevoel. Zelf beelden laten oproepen (visualiseren) van de situatie en de mogelijke (negatieve) gevolgen. In sommige gevallen kan afleiden de oplossing bieden.

Denken in beelden

Denk eens aan het woord 'HUIS'. Velen zien dan de letters H-U-I-S in hun gedachte. Anderen zien echt een plaatje van een huis. Compleet met schoorsteen en rookwolkjes. Beelddenkers moeten het beeld vervolgens omzetten naar taal. Dit kost tijd. Op school heb je dus meer tijd nodig om een dictee of proefwerk te maken. Ook kunnen beelden de aandacht afleiden omdat ze een eigen leven gaan leiden. Uit het huis komt een mannetje dat zijn hond uit gaat laten.... enz.

Een woord, meerdere betekenissen

Op jonge leeftijd is het moeilijk te begrijpen dat er verschillende beelden bij hetzelfde woord horen. Ook andersom. "Dit is een meeuw." "Nee, mama, het is een vogel!"

Nieuwe informatie moet aansluiten bij de informatie in het geheugen. Of je moet bewust een nieuw vakje aan maken in het hoofd. De meeste woorden kun je visualiseren: hond, huis, lopen enz. Het gelezen woord kan worden omgezet in een beeld. Dit kost tijd.

Wanneer een beelddenker schrijft, moeten alle beelden worden omgezet in taal. Een examen neemt dus meer tijd in beslag.

“Lege” woorden

Bij een aantal woorden kan je geen beeld oproepen: **geen, niet, de, het, een, omdat, die, dat, hulpwerkwoorden, enz.** Een beelddenker onthoudt in beelden. Dus hoe moet je een woord onthouden als er geen beeld bij hoort?! Deze woorden zeggen je niks en tijdens het lezen sla je deze woorden waarschijnlijk over. Begrijpend lezen is dan ook een probleem. Zeker bij vragen op het examen als: Waar slaat het woord 'omdat' op. Tijdens de training 'Ik leer anders' slaan we al deze woordjes op als plaatjes. Lezen gaat daarna een stuk makkelijker!

Denken vanuit totaalbeeld

Een niet-beelddenker verzamelt informatie en maakt daar een geheel van. Een beelddenker kijkt vanuit een totaalbeeld en bouwt dit niet op vanuit losse deeltjes. Hij is wel in staat om vanuit een geheel terug te beredeneren (omgekeerd leren). In het onderwijs wordt informatie altijd opgebouwd, een bijna onmogelijke opgave voor een beelddenker. Het systematisch opbouwen van dit beeld schept alleen maar verwarring. De losse stukjes gaan een eigen leven leiden en dragen niet bij aan het geheel. Want de beelddenker koppelt nieuwe informatie graag aan bestaande informatie. In het geheugen gaat hij op zoek naar verbanden vanuit verschillende gezichtspunten (drie-dimensionaal denken). Je kunt jezelf aanleren om eerst het totaalbeeld te overzien (samenvatting hoofdstuk of boek, alfabet, cijferveld 1-100) om vervolgens terug te beredeneren om de lesstof in de klas te kunnen volgen.

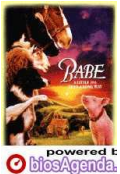
Op jonge leeftijd zie je kleine beelddenkers vaak hun speelgoed sorteren. Ze zoeken naar gelijken en rangschikken deze netjes op rij.

Voorbeeld op school

Leerlingen die in beelden denken, moeten eerst het eindresultaat 'zien' of de samenvatting vooraf lezen. Anders wordt de lesstof in het verkeerde 'vakje' opgeslagen. Deze kinderen bundelen de informatie dan aan eigen informatie / herinneringen zoals in het onderstaande voorbeeld.

Les 1: De meester bespreekt het varken.

Beelddenker: "Ik ben naar de bioscoop geweest naar Babe het varkentje." De informatie verdwijnt in het hoofd in dit vakje.

Les 2 (week later): De meester bespreekt de koe.

Beelddenker: "Bij de Mc Donalds zijn de hamburgers van koeien gemaakt. Ze hebben daar een ballenbak!"

Les 3 (weer een week later): De meester bespreekt de kip.

Beelddenker: "Mijn hond heeft een speelgoed-kip. Ik speel vaak met mijn hond in de tuin."

Na drie weken zegt de juffrouw: "Zo, we hebben de dieren van de kinderboerderij besproken". Bij de beelddenker passen de in zijn hoofd gevormde bioscoop, ballenbak en rubberen kip niet in de kinderboerderij.

Een manier voor een beelddenker is als de juffrouw zou zeggen: "We gaan de komende weken de dieren van de boerderij bespreken."

Het beelddenkende kind maakt een vakje in zijn hoofd: de boerderij. Dit zal waarschijnlijk een echt beeld zijn van een stuk land, een huis, een tractor, stallen enz. De komende lessen kan de informatie over de dieren hierin worden verzameld.

Bekijk ook eens de site van de Maria J. Krabbe Stichting: www.beelddenken.com.

Direct behoefte willen vervullen:

impulsief gedrag

Ieder kind wordt geboren met een dominante rechter hersenhelft. Logisch, want de taalontwikkeling en het beredeneren komt pas op latere leeftijd.

Een goed voorbeeld: een baby heeft honger. Hij gaat huilen, krijsen en met zijn armen en benen zwaaien om de aandacht van zijn moeder te krijgen
= PRIMAIR DENKPROCES.

De baby zal niet beredeneren dat zijn moeder aan het stofzuigen is, en dat hij dus even moet wachten.
= SECONDAIR DENKPROCES.

Rond het tiende levensjaar is de linker hersenhelft zo goed als ontwikkeld en neemt het secundaire denkproces de overhand **Bij beelddenkers is dit niet het geval, zij blijven de voorkeur houden voor het primaire denkproces.** Dit heeft als gevolg dat zij altijd direct hun behoefte willen vervullen. Autoriteiten maken niet veel indruk, het gevoel van binnen overheerst. Alleen "nee" zorgt daarom voor veel onrust. Geduld moet worden aangeleerd door bijvoorbeeld begrip te vragen voor de ander. Soms kan je de aandacht afleiden van het (gevoelige) onderwerp.

Kind wil limonade

Het beelddenkende kind wil ook direct zijn behoefte bevredigen. Beredeneren kent hij niet en hij voelt alleen een dringende behoefte: EEN GLAASJE LIMONADE, NU. Elk argument van zijn moeder zal het kind verwerpen, simpelweg omdat het niet in zijn denkproces past. Als hij zijn behoefte niet direct kan bevredigen, kan dit een driftbui veroorzaken. Hij krijgt uiteindelijk het stempel van een ongeduldig kind dat nooit wil luisteren.

Vraag of mama tegelijkertijd kan stofzuigen en limonade inschenken. Het kind vormt zich nu een beeld van de situatie. Schrik niet van een creatief antwoord want beelddenkers zijn heel vindingrijk als ze iets voor elkaar willen krijgen.

Bij driftbuien (kortsluiting noem ik het ook wel eens) kan afleiden van het onderwerp soms de oplossing bieden. Zeker als je het als ouder even niet meer weet. Roep lolly (of suikervrije kauwgom), en het is stil... Vaak zijn ze direct afgeleid van het kritische onderwerp.

Hyperfocus

Beelddenkers kunnen extreem hyperfocussen op een onderwerp. Het laat je niet los! Op latere leeftijd zie je dit gedrag terug in bijvoorbeeld spontaan/impulsief aankoopgedrag. En als je het niet koopt, blijft het in je hoofd zitten.

De wereld beleven of beredeneren

Secondair denkproces:
De wereld beredeneren.

“Ik zie een boom.”

Daardoor kan je jezelf buiten het beeld plaatsen.

Dit geeft rust en overzicht. Een rot gevoel kan vaak worden opgelost door de situatie van afstand, logisch te beredeneren.

Beelddenkers daarentegen hebben een primair denkproces:
De wereld beleven.

“Ik ‘beleef’ een boom.”

De wereld beleven is heerlijk, maar het kan ook een gebrek aan overzicht betekenen. Daarom zie je dat veel beelddenkers eerst (lang) de kat uit de boom kijken voordat ze zich ergens IN STORTEN. Voor buitenstaanders lijkt dit gedrag tegenstrijdig (verlegen - wild).

Overprikkeld raken

Veel invloeden van buitenaf en gebrek aan overzicht, kunnen uiteindelijk angsten veroorzaken. Zorg voor voldoende rustmomenten (prikkel-vrij) gedurende de dag om weer op te laden. Denk daarbij aan bijvoorbeeld een koptelefoon uit de bouw (stilte). Vaak helpt een TV-programma of computer(spel) om de wereld even buiten te sluiten. Kijk wat voor jou prettig voelt!

Rot gevoel

Beelddenkers kunnen een rot gevoel vaak moeilijk van zich afzetten (angst, spanning, boosheid of verdriet). Praten en de situatie logisch beredeneren helpt meestal niet. Je kunt voor je gevoel geen afstand nemen van de pijnlijke situatie. Het gevoel is met jou verweven. Het is jouw interne beleving! Een beelddenker kan dit gevoel wel ‘zichtbaar’ maken. Dit beeld verschilt uiteraard per persoon. Angst zit vaak in je buik (voorbeeld: groot, grijs, pulserend of trekkend), verdriet rond je hart (voelt scherp). Ga jezelf maar na.

Plannen en organiseren

Geen tijdsgevoel, altijd te laat op afspraken, afspraken vergeten, de verkeerde boeken in je schoeltas, sporttas vergeten... Zomaar een aantal vervelende voorbeelden uit het dagelijks leven van een extreme beelddenker. Geen tijdsbesef en een slechte planning maken je onzeker. De oplossing is simpel. Krijg grip op je leven door de tijd te visualiseren! Het kost anders onnodig veel energie om de zaken te ordenen in je hoofd of op papier. Ga niet aan de slag met potloden of stiften, hou het simpel. Als het teveel tijd kost, haak je toch uiteindelijk af.

Waarom geen agenda?

Alle geschreven tekst in blauw of zwart lijkt teveel op elkaar. De kracht van een visueel planbord is dat je een foto in je hoofd opslaat van de gekleurde afspraken. Je maakt dus gebruik van je capaciteiten als beelddenker. Voor kinderen werkt een planbord met plaatjes.

Ideaal voor het maken van huiswerk

De Time Timer is een klok die de tijd visueel maakt. Als je bijvoorbeeld afsprekt om een half uurtje woordjes te oefenen, trek je de klok uit. Het rode vak geeft een half uur aan. Dit vak wordt steeds kleiner.... De leerling weet daardoor precies waar hij of zij aan toe is. Erg prettig. Ook in de klas is dit een handig hulpmiddel bij een toets of werkje. Beelddenkers hebben weinig tijdsbesef en dankzij de Time Timer weet je wanneer je klaar moet zijn met je werk. Kijk voor meer informatie en uitleg op www.timetimer.nl.
www.cats-wesco.nl levert ook aan particulieren.

leerproblemen en AD(H)D

Deze leermethode werkt ook voor de groep leerlingen met de diagnose AD(H)D. Want zijn er mensen met ADHD-symptomen die niet in beelden denken?

Een Amerikaanse ADHD specialist, George Dorry, zat samen met Linda Kreger Silverman in diverse onderzoeksteams. Beide zijn van mening dat iedereen met ADHD de voorkeur heeft voor het denken met de rechter hersenhelft. De 'handicap' ADHD wordt veroorzaakt door de zwakke linker hersenhelft. Linda Kreger Silverman doet al jaren onderzoek naar hoogbegaafde kinderen die in beelden denken. [Zie haar site](#). Informatie uit het boek *Upside-Down Brilliance, The Visual-Spatial Learner* van L.K. Kreger Silverman (blz.49).

Een andere collega van Linda Kreger Silverman, Jeff Freed, schreef het boek *Right-Brained Children in a Left Brained World: Unlocking the Potential of Your AD(H)D Child*. Nederlandse vertaling: *Ik leer in beelden, jij onderwijst in woorden*. ISBN10: 9044118153 / ISBN13: 9789044118155.